

ผลคำวินิจฉัยคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

กรณี ผู้ประกอบธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์กำหนดเงื่อนไขอันเป็นการจำกัดทางเลือกในการขนส่งสินค้า

ก.	ผู้ร้องที่ ๑
ข.	ผู้ร้องที่ ๒
ค.	ผู้ถูกร้อง

พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๐, ๕๗

ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๔ ข้อ ๘ และข้อ ๑๑ (๓)

ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ ได้ร้องเรียนว่าผู้ถูกร้อง มีพฤติกรรมอันอาจเป็นกำหนดเงื่อนไขอันเป็นการจำกัดทางเลือกในการขนส่งสินค้าอย่างไม่เป็นธรรม โดยผู้ถูกร้องในฐานะเจ้าของแพลตฟอร์ม “จ.” ไม่ยินยอมให้ผู้ร้องทั้งสองได้รับการบริการจากผู้ให้บริการขนส่งสินค้ารายอื่นตามที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสมกับร้านค้าของตนเองบนแพลตฟอร์มดังกล่าวเข้ารับและดำเนินการการขนส่งสินค้า

ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นที่ยุติว่า ผู้ร้องที่ ๑ ประกอบธุรกิจร้านค้าออนไลน์ ได้อ้างว่า ผู้ถูกร้อง บังคับให้ผู้ร้องที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจร้านค้าออนไลน์บนแพลตฟอร์ม จ. ใช้บริการรับขนส่งสินค้า “จ.” โดยอ้างว่าผู้ร้องที่ ๑ เป็นร้านค้าประเภท จ. ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงผู้ให้บริการรับขนส่งสินค้าได้ โดยหากอยู่ในพื้นที่บริการของ จ. ย่อมจำเป็นต้องใช้บริการของ จ. เพื่อการจัดส่งที่รวดเร็วของลูกค้า และตามนโยบายที่ได้ให้ความยินยอมไว้ขณะเปิดร้านค้า ก็ได้แจ้งแล้วว่าไม่สามารถเลือกผู้ให้บริการรับขนส่งสินค้าได้ ทำให้ผู้ร้องที่ ๑ ได้รับความเสียหายเนื่องจาก จ. ไม่เข้ามารับสินค้า ส่งผลให้เกิดปัญหาภาพลักษณ์การจัดส่งล่าช้าต่อผู้ร้องที่ ๑ และให้เกิดความเสียหาย ในขณะที่ผู้ร้องที่ ๒ ได้อ้างว่า ผู้ถูกร้อง ไม่ยินยอมให้ผู้ร้องเปลี่ยนแปลงขนส่งจากผู้ให้บริการ จ. เป็น ข. แม้ว่าจุดให้บริการส่งสินค้า (Drop off) ของ ข. อยู่ห่างจากคลังสินค้าของผู้ถูกร้องเพียง ๑ กิโลเมตร เมื่อเทียบกับจุด Drop off ของ จ. ซึ่งอยู่ห่างจากหลังสินค้าของผู้ถูกร้องถึง ๓.๓ กิโลเมตร ทำให้ผู้ร้องที่ ๒ ได้รับความเสียหาย

จากการตรวจสอบพบว่าคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้เคยวินิจฉัย เรื่องร้องเรียนในพฤติกรรมลักษณะดังกล่าวของผู้ถูกร้อง กล่าวคือพฤติกรรมการไม่ให้สิทธิเลือกขนส่งสินค้าด้วยตนเองเมื่อมีการขอเปลี่ยนผู้ให้บริการขนส่ง อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาถึงกระทำของผู้ถูกร้องในเรื่องเดิม ที่เป็นวัตถุแห่งการปรากฏต่อไปว่า สำคัญของการกระทำในเรื่องร้องเรียนเดิมที่ถูกร้องเรียน ซึ่งเป็นประเด็นในการพิจารณาเป็นการกระทำที่แยกต่างหากจากกัน มิใช่การกระทำเดียวกันที่ได้กระทำต่อเนื่องกันไป กรณีตามข้อเท็จจริงนี้ ไม่อาจถือได้ว่าเป็นการกระทำเดียวกันกับที่คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้เคยวินิจฉัยไว้แล้ว หากแต่เป็นการกระทำต่างกรรมต่างวาระจากเรื่องร้องเรียนเดิม

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้พิเคราะห์ข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน และข้อกฎหมายต่อไปในเบื้องต้นว่าในเรื่องนี้มีมูลรับฟังได้ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างหรือไม่ โดยแยกพิจารณาไปตามแต่ละกรณีของผู้ร้องแต่ละรายได้ดังนี้

ในกรณีของผู้ร้องที่ ๑ ผู้ร้องได้มีการขอเปลี่ยนผู้ให้บริการขนส่งจาก จ. เป็น ท. แต่ผู้ถูกร้องได้ปฏิเสธการเปลี่ยนแปลงผู้ให้บริการขนส่งจริง แต่ในเวลาต่อมา เมื่อสามารถติดต่อได้ จึงได้ดำเนินการแจ้งปรับเปลี่ยนรูปแบบขนส่งเป็นรูปแบบผู้ขนส่งหลายรายให้ ซึ่งผู้ร้องที่ ๑ ได้ตอบตกลง ประกอบกับ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๗ ผู้ร้องที่ ๑ ยังได้ร้องขอเปลี่ยนผู้ให้บริการขนส่งช่วงจาก ท. เป็น ธ. ซึ่งผู้ถูกร้องก็ได้ดำเนินการให้ กรณีนี้จึงเชื่อได้ว่า ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องได้ตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการขนส่งดังกล่าวว่าจะใช้ขนส่งรูปแบบผู้ขนส่งหลายราย แล้วมิได้เกิดจากการที่ผู้ถูกร้องกำหนดเงื่อนไขฝ่ายเดียวต่อผู้ร้องที่ ๑ ให้ต้องยอมรับเงื่อนไขการขนส่งตามที่ผู้ถูกร้องกำหนด กรณีนี้จึงไม่มีมูลเพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าผู้ถูกร้องมีพฤติกรรมตามที่ผู้ร้องที่ ๑ กล่าวอ้าง

ในกรณีของผู้ร้องที่ ๒ จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงปรากฏว่า ระยะทางจากจุด Drop off ของผู้ให้บริการขนส่ง จ. และคลังสินค้าของผู้ร้องที่ ๒ มีจุด Drop off ของผู้ให้บริการขนส่ง จ. ที่ใกล้ที่สุดมีระยะทางห่างไปจากคลังสินค้าของผู้ร้องที่ ๒ ไปเพียงประมาณ ๖๐๐ เมตร มิได้อยู่ไกลออกไปกว่า ๓.๓ กิโลเมตร ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง ซึ่งข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นสาระสำคัญในการพิจารณาว่า การกระทำของผู้ถูกร้องเป็นธรรมหรือรับฟังได้หรือไม่ ดังนั้น กรณีนี้จึงไม่มีมูลเพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าผู้ถูกร้องมีพฤติกรรมกำหนดให้ผู้ถูกร้องต้องใช้จุด Drop off ของ จ. ซึ่งอยู่ไกลออกไปกว่า ๓.๓ กิโลเมตร ตามที่มีการร้องเรียนจริง

ทั้งนี้ แม้ผู้ถูกร้องมียอดเงินขายรวมในปี เป็นเงิน xx,xxx ล้านบาท ไม่ต่ำกว่าหนึ่งพันล้านบาท และหากปรากฏว่ามีส่วนแบ่งตลาดเกินกว่าเกณฑ์ตามข้อ ๓ ของประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ อาจเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด แต่เมื่อเรื่องนี้ไม่มีมูลเพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าผู้ถูกร้องมีพฤติกรรมตามคำร้องเรียนจริง ดังนั้น การกระทำความดังกล่าวย่อมไม่เข้าลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ใน (๑) ถึง (๔) ของมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่าผู้ถูกร้องเป็นผู้ประกอบธุรกิจ ซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันหรือไม่

ดังนั้น เมื่อพฤติกรรมของผู้ถูกร้อง ไม่มีมูลความจริงตามที่ผู้ถูกร้องเรียน กรณีนี้จึงไม่มีมูลเพียงพอที่จะรับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องมีพฤติกรรมกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ร้องต้องใช้บริการขนส่งสินค้าและใช้จุดให้บริการส่งสินค้าซึ่งอยู่ห่างไกลจากที่ตั้งของคลังสินค้าผู้ถูกร้อง ตามที่ผู้ร้องทั้งสองกล่าวอ้างว่าอาจเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงยุติเรื่อง